

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Спеціальність 204-технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва

Допускається до захисту
Зав. кафедри генетики,
розведення та селекції тварин,
доктор с-г наук, професор Р.В. Ставецька
«28» 11 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**«Аналіз та удосконалення технології виробництва
молока в ТОВ «Агромілк» та його переробки в ПП
«Сімол» Київської області»**

Виконав: Мазепа Богдан Миколайович Мазеп

Керівник доцент: Старостенко І.С. Старостенко

Рецензент Гресенко В.Ф.

Я, Мазепа Б. М., засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023

Зміст

Завдання

Рецензія

Анотація

Annotation

Відзив керівника

Вступ

1. Огляд літератури. Становлення селекції в Україні як науки.

2. Матеріал і методика виконання роботи

3. Результати власних досліджень

Характеристика підприємства та аналіз технології виробництва молока

Аналіз молочної продуктивності корів-первісток

Оцінка корів досліджуваних порід за формою вимені

Молочна продуктивність корів залежності від віку першого плідного осіменіння

Аналіз відтворювальної здатності корів

Аналіз по життєвої продуктивності корів стада

Технологія переробки молока

4. Економічна ефективність розроблених заходів з удосконалення існуючої технології

Висновки

Пропозиції

Список використаної літератури

Анотація

Мазепа Богдан Миколайович

Тема роботи: «Аналіз та удосконалення технології виробництва молока в ТОВ «Агромілк» та його переробки в ПП «Сімоп» Київської області»

Одним з основних резервів, від якого залежить ефективність ведення молочного скотарства, є підвищення генетичного потенціалу порід, що розводяться в країні, на основі раціонального, науково-обґрунтованого використання кращого вітчизняного та світового генофонду, що у свою чергу передбачає створення нових більш продуктивних і економічних зональних типів, ліній та порід худоби. У зв'язку зі складною структурою української червоно-рябої молочної породи, що включає тварин різного походження, виникло також завдання розробки методів її вдосконалення на основі широкого використання тварин даної породи.

Тому робота, яка присвячена аналізу та удосконаленню технології виробництва молока в ТОВ «Агромілк» та його переробки в ПП «Сімоп» Київської області є актуальною.

Було встановлено, що із збільшенням віку першого плідного осіменіння зростає молочна продуктивність корів. Вищою молочною продуктивністю відрізнялися корови – первістки з віком першого плідного осіменіння 17 місяців.

Результати дослідження показують, що корови української червоно-рябої молочної породи мають кращі показники відтворної здатності у порівнянні з коровами голштинської породи.

Розроблені пропозиції дозволять подовжити термін у використання корів в стаді та підвищення їх молочної продуктивності.

Кваліфікаційна робота магістра містить 46 сторінок, 8 таблиць, 4 рисунки, список використаних джерел із 34 найменувань.

Ключові слова: корови, українська червоно-ряба молочна порода, лінії,

Тривалість життя, відтворна здатність.

Annotation

Mazepa Bohdan

The topic of the work: "Analysis and improvement of milk production technology at AgromilkLL Candits processing at Simol PE of Kyiv region"

One of the main reserves, on which the effectiveness of dairy farming depends, is the increase in the genetic potential of the breeds bred in the country, based on the rational, scientifically based use of the best domestic and world gene pool, which in turn involves the creation of new, more productive and economic zonal types, lines and livestock breeds. In connection with the complex structure of the Ukrainian Red-and-White dairy breed, which includes animals of various origins, there was also the task of developing methods for its improvement based on the wide use of animals of this breed.

Therefore, the work devoted to the analysis and improvement of the milk production technology at Agromilk LLC and its processing at the Simol PE of the Kyiv region is relevant.

It was established that the milk productivity of cows increases with the age of the first fertile insemination. The first-born cows with the age of the first fertile insemination of 17 months were distinguished by higher milk productivity. The results of the study show that cows of the Ukrainian Red-and-White dairy breed have better indicators of reproductive capacity compared to cows of the Holstein breed.

The developed proposals will allow to extend the period of use of cows in the herd and increase their milk productivity.

The master's thesis contains 46 pages, 8 tables, 4 figures, a list of used sources from 34 names.

Key words: cows, Ukrainian Red-and-White breed, lines, life expectancy, reproductive capacity.

Список використаної літератури

1. Бабенко О. І. Генетичні аспекти підвищення ефективності селекції молочної худоби: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук : спец. 06.02.01 «Розведення та селекція тварин». с. Чубинське Київської області, 2012. 20 с.

2. Бабік Н.П. Вплив генотипових чинників на тривалість і ефективність довічного використання корів голштинської породи. *Розведення і генетика тварин: міжвідом. тематич. наук. зб.* Київ: ФОП Рибаченко О.М., 2017. Вип. 53. С. 69-78.

3. Бабік Н. П. Продуктивне довголіття корів молочних порід залежно від тривалості їх першого сервіс-періоду. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнології ім.С.З. Гжицького.* Львів, 2018.Т. 20. № 84. С. 9-15.

4. Базишина І. В. Формування господарськи корисних ознак молочної худоби залежно від походження за батьком, лінії та спорідненої групи. *Розведення і генетика тварин : міжвідом. тематич. наук. зб.* К. : ФОП Рибаченко О. М., 2017. Вип. 53. С. 69-78.

5. Бащенко М. І., Дубін А. М. Методологія і практика селекції корів-рекордисток та родин. Київ: Науковий світ, 2002. 117 с.

6. Бащенко М. І., Хмельничий Л. М. Тривалість господарського використання корів української червоно-рябої молочної породи. *Розведення і генетика тварин : міжвідом. тематич. наук. зб.* Київ: Аграрна наука, 2003. Вип. 37. С. 22-25.

7. Бащенко М. І., Дубін А. М. Роль корів-рекордисток та родин у селекції молочної худоби. Київ: Фітосоціоцентр, 2006. 152 с.

8. Бащенко М. І., Сотніченко Ю. М., Процьків І. М. Шляхи подовження строків продуктивного використання молочної худоби. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: зб. наук. праць.* Біла Церква, 2010. Вип. 3 (72). С. 49-52.

9. Бащенко М. І., Мельник Ю. Ф., Кругляк А. П. Українська червоно-ряба молочна порода. Селекційні, генетичні та біотехнологічні методи

удосконалення і збереження генофонду порід сільськогосподарських тварин. Полтава : ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2018. С. 209–253.

10. Бащенко М. І., Бойко О. В., Гончар О. Ф. Особливості екстер'єру корів-первісток, отриманих від бугаїв порід монбельярд, норвезька червона та голштин. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2021. Вип. 61. С. 27–34.

11. Борзов В. В. Перспективи створення внутріпородного типу симентальської худоби ввідним схрещуванням з айрширською, монбельярдською і червоно-рябою голштино-фризькою породами на Україні. *Молочно-м'ясне скотарство*. Київ : Урожай, 1981. Вип. 55. С. 3–9.

12. Буркат В. П., Зубець М. В., Кругляк А. П. Роль коротких ліній у генетичному поліпшенні української червоно-рябої молочної породи. *Селекція: науково-виробничий бюлетень*. Київ, 1996. Число 3. С. 29–37.

13. Вплив походження за батьком і лінійної належності на господарські корисні ознаки корів / М.В.Гладій, та ін. *Вісник Сумського національного аграрного університету: серія «Тваринництво»*. Суми, 2014. Вип. 7 (26). С. 3-11.

14. Гетья А. А. Програма удосконалення та організації ведення селекційного процесу в українській червоно-рябій молочної породи великої рогатої худоби на перспективу до 2020 року. Чубинське, 2013. 59 с.

15. Жукорський О. М. Напрями біометеорологічних досліджень в тваринництві. *Агроекологічний журнал*. Київ, 2010. № 2. С. 87–93.

16. Зубець М. В., Кругляк А. П. Українська червоно-ряба молочна порода: методи виведення, стан, перспективи удосконалення. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2010. Вип. 44. С. 14–17.

17. Зубець М. В., Сірацький Й. З., Данилків Я. Н. Формування молочногостадазпрограмованою продуктивністю. Київ: Урожай, 1994. 224 с.

18. Костенко В.І. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. Київ: Урожай, 1995. 470 с.

19. Кругляк А.П., Бірюкова О.Д., Коваленко Г.С. Українська червоно-ряба молочна порода – результат реалізації нової теорії у скотарстві. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2015. Вип. 50. С. 39–48.
20. Луценко М. М., Іванишин В. В., Смоляр В. І. Перспективні технології виробництва молока. Монографія. Київ, 2006. 186 с.
21. Мазур Н. П. Вплив генетичних і паратипових чинників на тривалість та ефективність довічного використання молочної : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора с.-г. наук : спец. 06.02.01 «Розведення та селекція тварин». Чубинське Київської області, 2019. 44 с.
22. Програма селекції української червоно-рябої молочної породи великої рогатої худоби на 2003–2012 роки / Ю. Ф. Мельник та ін. Київ, 2003. 77 с.
23. Підпала Т. В., Ясевін С. Є. Оцінка адаптаційної здатності у корів спеціалізованих молочних порід. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. Біла Церква, 2012. № 7. С. 70–74.
24. Рубан С. Ю., Борщ О. О., Федота О. М. Сучасні методи селекції у тваринництві: навчальний посібник з оцінки екстер'єру в молочному скотарстві. Київ: ЦП «Компринт», 2018. 149 с.
26. Сердюк М. О. Вплив паратипових факторів на рівень надою дочок бугаїв-плідників. *Вісник Сумського держ. агр. ун-ту: Серія «Тваринництво»*. 2001. Вип. 5. С. 193–197.
27. Скляренко Ю. І., Братушка Р. В. Подальші перспективи селекції сумського внутрішньо породного типу української чорно-рябої молочної породи. *Розведення і генетика тварин*. Київ: Аграрна наука, 2012. Вип. 46. С. 109–112.
28. Ставецька Р. В., Динько Ю. П. Вплив інтенсивності формування живої маси на ріст телиць, тип конституції і молочну продуктивність первісток української чорно-рябої молочної породи. *Сучасні проблеми селекції, розведення та гігієни тварин*: зб. наук. праць Вінницького НАУ. Вінниця, 2017. Вип. 5 (99), т. 2. С. 107–116.

29. Ставецька Р. В. Тривалість продуктивного використання корів як фактор селекційного та економічного прогресу у молочному скотарстві. *Розведення і генетика тварин*. 2001. Вип. 34. С. 210–211.

30. Стан і перспективи розвитку молочного скотарства України/ Бащенко М. І. та ін. *Розведення і генетика тварин*: міжвід. темат. наук. зб. 2017. Вип. 54. С. 6–14.

31. Сучасний світовий досвід між породного схрещування у молочному скотарстві та його використання в Україні; за ред. М. І. Бащенко. Київ: Аграрна наука, 2017. 30 с.

32. Франчук М. П. Подільський заводський тип за окремими ознаками екстер'єру тварин. *Тваринництво України*. 2009. Вип. 4. С. 13–15.

33. Хмельничий Л. М., Вечорка В. В. Тривалість життя корів української червоно-рябої молочної породи залежно від оцінки лінійних ознак. *Розведення і генетика тварин*: міжвід. темат. наук. зб. 2017. Вип. 53. С. 197–208.

34. Черненко О. І., Черненко О. М., Дутка В. Р. Продуктивні та технологічні якості корів різних типів конституції. *Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК*. Дніпропетровськ, 2016. Т. 4, № 1. С. 290–295.